

Důvodová zpráva k jednotlivým bodům novely

K bodu 1 [§ 1 písm. i) a § 5]

Změnovým zákonem č. 188/2004 Sb. k zákonu o odpadech byla v Čl. II Přechodná ustanovení bod 3 stanovena povinnost provozovat skládky, které nesplňují podmínky provozování skládek stanovené zákonem a prováděcím právním předpisem (č. 294/2005 Sb.), do 16. července 2009 na základě plánu úprav skládky, schváleného místně příslušným KÚ. Vzhledem k tomu, že tato povinnost již pominula, nemá § 1 písm. i) a § 5 ve stávajícím znění v této vyhlášce význam.

K bodu 2 [§ 2 písmeno e) a f)]

V případě dosavadní definice stabilizace odpadu v písmeni e) je na základě způsobu provedení transpozice změny definice v evropském Katalogu odpadů zavedené rozhodnutím Komise č. 2014/955/EU stabilizace odpadu definována ve vyhlášce o katalogu odpadů.

V písmeni e) je nově definován sediment, na který se vztahují zvláštní pravidla pro využívání odpadů na povrchu terénu. Rozsah je zvolen co nejúžeji tak, aby se pojem vztahoval pouze na sedimenty vytěžené vodních nádrží, vodních ploch a koryt vodních toků. Materiály, které představují výjimku z definice sedimentu, nesplní definici odpadu, protože se jedná o materiály, které jsou záměrně těženy, které s ohledem na svou kvalitu představují primární suroviny. Proto není nezbytné, aby byly zařazeny do zvláštního režimu pro sedimenty podle této vyhlášky. Pokud se ovšem takové materiály stanou odpadem, bude s nimi nezbytné nakládat podle obecných ustanovení pro využívání odpadů na povrchu terénu.

Zde je třeba rovněž uvést, že bez ohledu na definici není sediment vždy odpadem. Pokud jej osoba vytěží a sama je využije v jiném místě vodního toku nebo dokonce i na nějakém jiném místě v souladu se stavebním zákonem a předpisy na ochranu životního prostředí, sediment nenaplní definici odpadu, protože se ho v takovém případě osoba nezabývá. Takový sediment by byl odpadem pouze v případě, že by byl znečištěn škodlivými látkami a v místě nového využití by ohrožoval životní prostředí. V takovém případě by nastoupila povinnost se jej zbavit. Pro posouzení, zda by došlo k ohrožení životního prostředí, je vhodné podpůrně využít limity nastavené pro využívání odpadních sedimentů na povrchu terénu stanovené touto vyhláškou, pokud tyto limity splní, je zřejmé, že životní prostředí ohrožovat nebudou. V případě vytěžení sedimentů je proto vhodné provést rozbory na obsah škodlivin podle této vyhlášky ať se jedná o odpady nebo nikoliv.

Je zavedena definice směsných komunálních odpadů, která zahrnuje všechny druhy komunálních odpadů, které mají obdobné vlastnosti a jsou běžně zpracovávány stejným způsobem.

Dosavadní text písmene f) je vhodné nahradit jiným způsobem, neboť v něm uvedené vymezení úpravy směsného komunálního odpadu před jeho uložením na skládku nelze považovat za úpravu. V příloze č. 5 bude obdobným způsobem nastavena výjimka pro ukládání dále neupravených směsných komunálních odpadů.

K bodu 3, 4 a 15 [§ 2 písm. j) a n) a § 14 odst. 1]

Jedná se o opravu nepřesného znění vyhlášky. S ohledem na vymezení kódu využití R10 v příloze č. 3 zákona o odpadech nelze tento kód používat pro využití odpadů na povrchu terénu k terénním úpravám nebo rekultivacím. Zároveň se s ohledem na obecný význam slova lom vyjímají slova povrchové doly a pískovny. Pro využívání odpadů na povrchu terénu je

v evidenci a hlášení nezbytné využívat kód N1 podle vyhlášky č. 383/2001 Sb. a v případě povolování zařízení kódy R5 nebo R11 podle přílohy č. 4 zákona.

K bodu 5 [§ 2 písm. p)]

V tomto případě jde o doplnění stávající definice. Cílem je technické upřesnění pojmu „sektor skládky“ a jeho jednoznačné vymezení.

K bodu 7, 9 a 20 (§ 4 odst. 2 a § 5)

Odborná způsobilost pro kvalifikovanou osobu není doposud stanovena. Navržený text odstavce § 2 a nového § 5 je v souladu se stanovenou odbornou způsobilostí pro vzorkování odpadů ve změnách vyhlášky č. 376/2001 Sb. a s rozhodnutím Rady 2003/33/ES, kterým se stanoví kritéria pro přijímání odpadů na skládkách, kde v příloze k rozhodnutí v bodě 3. jsou stanoveny požadavky na způsobilost osob a institucí odebírajících vzorky odpadů. Nezávislost těchto osob a institucí není spatřována ve vztahu k vlastnictví, ale v systému zabezpečování jakosti prostřednictvím certifikace osob a systémů akreditace laboratoří.

Vzorkování se provádí v souladu s existující evropskou normou. Vzorkování provádí certifikovaná fyzická osoby nebo akreditovaná laboratoř nebo akreditované odborné pracoviště. Důležité je, že osobou, která zaručuje správnost provádění vzorkování je odborně způsobilá fyzická osoba. Odborně způsobilou osobou je každý, kdo splní požadavky na kvalifikaci tedy vzdělání, praxe a absolvování kurzu zaměřeného pro provádění a řízení vzorkování odpadu nebo osoba, které může být tato kvalifikace uznána. Tyto požadavky musí splňovat jak certifikovaná odborně způsobilá osoba, tak osoba, která zajišťuje vzorkování v akreditované laboratoři nebo akreditovaném odborném pracovišti.

Vzorkování může ojediněle nebo dočasně provádět i osoba usazená v jiném členském státě EU, která je oprávněná k vzorkování podle práva některého z členských států EU a to bez ohledu na to, zda se jedná o právnickou nebo fyzickou osobu. Pokud jde o fyzickou osobu musí splnit požadavky na odborně způsobilou osobu nebo musí mít takovou kvalifikaci, která může být uznána. Rovněž u zahraniční právnické osoby pak musí vzorkování zajišťovat fyzická osoba, která splňuje požadavky na odborně způsobilou fyzickou osobu.

Důležitou změnou je, že konkrétní odběr vzorku může provádět jakákoliv fyzická osoba, kterou odborně způsobilá fyzická osoba pro odběr vzorku pro konkrétní případ proškolila.

K bodu 8, 11, 24, 25 a 35 (§ 4 odst. 7, § 8, příloha č. 4 bod 4 a příloha č. 6)

Změnami se text uvádí do souladu s novelizovaným rozhodnutím Komise 2000/532/ES, ve znění rozhodnutí Komise 2014/955/EU ohledem na změnu definice stabilizace se vypouští slova, která této definici neodpovídají, a je upraven text tam, kde je užití tohoto pojmu nově neadekvátní nebo text potřebuje novému významu pojmu přizpůsobit.

K bodu 10 (§ 6 odst. 3)

Množství odpadů, které mohou být využity jako materiál pro technické zabezpečení skládky, je nově vymezeno přímo ze zákona (§ 45 odst. 3).

K bodům 6, 12, 13, 14, 16, 17, 19, 36 a 37 (§ 12, 13, 14, 14 a a příloha č. 10 a 11)

S ohledem na požadavky Evropské komise bylo v zákoně o odpadech zrušeno vyloučení z působnosti pro sedimenty využívané na zemědělském půdním fondu a na povrchu terénu. Zároveň s tímto vyloučením byla zrušena příloha č. 9, která stanovovala limity, které sedimenty využívané na povrchu terénu a k rekultivaci důlních děl musí splňovat, aby nespádaly do působnosti zákona o odpadech. Ve vyhlášce bude stanovena zvláštní úprava pro využívání

sedimentů na povrchu terénu. Při stanovování kritérií pro využití sedimentů na povrchu terénu bylo zváženo jednak stávající znění vyhlášky a dále znění dosavadní přílohy č. 9 k zákonu o odpadech. Mimo stanovené limity je dána možnost navýšení limitů až u tří rizikových prvků, pokud je obsah těchto látek v přírodním pozadí vyšší, a to na hodnotu přirozeného pozadí. Byla rovněž nastavena zvláštní pravidla pro shromažďování a skladování sedimentů před jejich využitím na povrchu terénu a také pro zařízení, které využívá sedimenty na povrchu terénu

Zároveň došlo ke zrušení výjimky pro využívání neupravených stavebních a demoličních odpadů, v případě, že z nich lze odebrat reprezentativní vzorky. Fakticky z takových odpadů reprezentativní vzorky odebrat nelze a tato výjimka doposud sloužila pouze k obcházení zákazu jejich využívání na povrchu terénu. Nově je stanoveno, že ze stavebních odpadů mohou být využívány pouze zeminy, jalové horniny, hlušiny, sedimenty a recyklát ze stavebního a demoličního odpadu ve formě recyklovaného umělého kameniva. Toto vymezení by mělo vést k efektivnímu využívání stavebních odpadů k účelným terénním úpravám. Je třeba zdůraznit, že některé materiály získané v průběhu demolice, například velké betonové bloky, které při dalším použití slouží jako samostatný stavební prvek a plní specifickou funkci podle stavebního povolení a neslouží pouze jako výplňový materiál k zásypu, nenaplní definici odpadu, protože se v takovém případě bude jednat o opětovné použití, přesto byla nastavena pro takové materiály výjimka pro případy, kdy budou do odpadového režimu zařazeny.

K bodu 18 (§ 15 odst. 3)

Doplňuje se odkaz na přílohu č. 10, kde je nově stanovena metoda pro stanovení kritických ukazatelů.

K bodům 21 a 32 (příloha č. 1 bod 3 d) a příloha č. 5 část B bod 1)

Uvedení do souladu s platným zněním zákona, kde je hierarchie způsobů nakládání s odpady v současnosti upravena v § 9a.

K bodu 22 (příloha č. 2 bod 1)

Nově je tato povinnost upravena v příloze č. 10.

K bodu 22 (příloha č. 2 bod 2.1)

Opravuje se pojem na pojem, který je v současné době používán. Tato změna nemá vliv na sledování tohoto ukazatele.

K bodům 26, 28 a 29 [příloha č. 4 body 7 f), 10 a 11]

Stanoví se podmínky, za kterých mohou být ukládány na skládky výstupy z úpravy směsných komunálních odpadů obsahující biologicky rozložitelnou složku, přičemž za splnění těchto podmínek mohou být ukládány na skládku S - ostatní odpad (S 003) a je možné je ukládat bez zkoušek. Zároveň se parametr AT4 nastavuje obecně na všechny odpady obsahující biologicky rozložitelnou složku. Zároveň byl přesunut parametr výhřevnosti do samostatného bodu a snížen tak, aby byl nižší, než je v současné době běžná výhřevnost neupravených směsných komunálních odpadů. Zároveň byla nastavena odpovídající četnost kontrol obou parametrů, nastavení četnosti kontrol je nastaveno s ohledem na zkušenosti vyplývající z aplikace požadavků na četnost kontrol stanovenou ve vyhlášce č. 341/2008 Sb.

K bodu 27 (příloha č. 4 bod 7 g)

Úprava vychází z praktických problémů, nově jsou stanovena jasná pravidla pro postup v případě překročení nejvýše přípustné hodnoty ukazatele rozpuštěného organického uhlíku (DOC).

K bodu 30 a 33 (příloha č. 5 část A bod 1 a část B bod 3)

Vzhledem k tomu, že mezi výrobky podléhající zpětnému odběru byly nově zařazeny pneumatiky, je nezbytné zavést výjimku pro jejich využívání na povrchu terénu, protože doposud byly v některých případech tímto způsobem využívány. Zároveň může být zrušen text dosavadního bodu 3.

K bodu 31 (příloha č. 5 část A bod 3)

Text je přizpůsoben změně vymezení nebezpečných vlastností odpadů v zákoně o odpadech.

K bodu 33 (příloha č. 5 část B body 3 a 4)

Nové znění bodu 3 nastavuje výjimku pro ukládání směsných komunálních odpadů bez úpravy, zároveň nastavuje podmínky, které byly dříve považovány za úpravu směsného komunálního odpadu. Dosavadní přístup totiž neodpovídá definici úpravy odpadu.

Změnou bodu 4 dochází k upřesnění, že výjimka se vztahuje pouze na biologicky rozložitelnou část směsného komunálního odpadu. Dále je zdůrazněna povinnost postupovat v souladu s přílohou č. 4 v případě, že je ze směsného komunálního odpadu oddělena.

K bodu 34 (příloha č. 5 část B bod 6)

S ohledem na současnou praxi je nezbytné zakázat nakládání s vyrobeným kompostem v rozporu s hierarchií způsobů nakládání s odpady.

K bodu 38 (příloha č. 12)

Je aktualizován a doplněn seznam technických norem.

K čl. II - Přejícné ustanovení

Nastavuje se dostatečně dlouhé přechodné období pro přípravu podnikatelského sektoru na splnění nových požadavků na vzorkování odpadů.

K čl. III - Účinnost

Datum nabytí účinnosti se stanoví tak, aby vyhláška nabyla účinnosti co nejdříve s ohledem na již účinnou novelu zákona o odpadech, která vypouští příslušné vyloučení z působnosti pro sedimenty vytěžené z koryt vodních toků a vodních nádrží. Nastavena je výjimka pro parametr výhřevnosti u výstupu z úpravy směsných komunálních odpadů tak, aby v případě, že by takové zařízení v České republice již existovalo, měl jeho provozovatel dostatek času na přizpůsobení se novým požadavkům.